NOVICE
kmetijskih, obertnijskih in narodskih reči.

Izhajajo vsako sredo in saboto. Veljajo za celo leto po pošti 4 fl., sicer 3 fl.; za pol leta 2 fl. po pošti, sicer 1 fl. 30 kr.

Tečaj XII. V Ljubljani v saboto 16. decembra 1854. *List 100.*

Presvitlemu knezu

ANTONIJU ALOJZIJU,

škofu ljubljanskemu,

velikemu križniku ces. austr. reda Leopoldovega, komendniku ces. austr. reda Franc-Jožefovega, vitezu ces. austr. reda železne krone I. verste, pravemu skrivnemu svetovavcu ces. kralj. apost. Veličanstva itd.

hvaležna Slovenija

15. decembra 1854.

Ah komaj prebudi se moja Vila,
Nar boljši Knez! ko mašnik bit' si jel;
Tu Vodniku se giblje pevska žila,
O mojem slovniku se vname cel.
Na šolah slej je Tvoja luč svetila,
Izdaje slovnik tu je skor vesel;
Up moj pokrije Pevčeva gomila,
Alj Ti v Primorji se si bil moj del.
Ljubljanski stol si vredno Ti posedel,
Ognjen za blagor duš skerbeti vedel,
In mojo Vilo marno vso poznal.
Zdaj mašnik petokrat deseto leto,
Izveršil domu si vošilo vneto:
U veke „slovnik" Te bo zglasoval!

Slavilno pismo,

podpisano od prebivavcov krajnske dežele in izročeno presvitlemu Knezu po deželnem gospodu poglavarju grofu Chorinski-mu v slovesnem zboru 15. t. m., se glasi v slovenskem prevodu takole:

„Presvitli, prečastiti Knez!"

„Gotovo bode današnji dan, ko milostljivi Knez! praznujete petdesetletno obletnico duhovskega posvečenja v sercu Krajncov obudil iskrene čutleje naj serčniši hvaležnosti do Vsegamogočnega, da Vas je po vsih potih blagega življenja Vašega z močno svojo roko varoval in okrepčaval, — in do Vas, zvestega sina domovine, kteri že mnogo mnogo let darujete vso Svojo ljubezen in udanost, in kot višji dušni pastir skozi 30 let zvesto čujete nad nje naj višjim blagrom, ter jo vodite po poti božjega strahu in pobožnosti. Zares! ponosno se ozira Krajna na Vas, in Vas vverstuje naj vrednišim sinom svojim, ter se Vam milostni Knez! živo zahvaluje za tolike blagodarne dela Vaše!"

„Milostljivi Knez! Vi ste z velikodušno pripomočjo napravljali cerkve tam, ker revšina ljudstva ni bila v stanu jih napraviti! — Vi ste ustanovili iz lastnega premoženja zaklade, po kterih bo za vse prihodnje čase mogoče izhajati duhovnim tudi v tacih krajih, kjer so dosihmal dohodki le revni bili! — Vi ste z napravo in osnovo seminišča, v kterem se izrejajo ukaželjni pa siromašni mladenči, za vse vedne čase utemelili gojilišče verlih duhovnov! — Vi ste blagodušno darovali zaklad, da pride obširni slovenski slovnik na dan in ste tako domačemu jeziku zagotovili vseskozi krepko podpornico! — V naj samotniši koteč dežele, kamor zamore mlad duhovnik priti, ga bo spremljala miloserčnost Vaša, ki ga je oskerbela z bukvami, iz kterih bo zajemal blagonosno daljno omiko! — Samí siromakom pribežališče, ste tudi kot predsednik ljubljanske ubožnice po modrem 25 letnem oskerbovanju milostinskega dnarja mestni občini zagotovili pripomočke, iz kterih se zamorejo nadloge revnih zdatno tolažiti! Z eno besedo: zaslužili ste si s slavnimi Svojimi deli blagovoljnost presvitlega vladarja in pa zahvalo ne le sedanjega rodú, temuč tudi poznega zaznamstva našega".

„Dovolite tedaj, mili Knez, da podpisani v svojem imenu in v imenu vsih prebivavcov krajnske dežele Vam današnji slovesni dan očitno razodenejo, kar čutijo njih serca, iz kterih živo klije iskrena želja: Naj bi jim dano bilo Vas, milostni Knez! še dolgo dolgo v preblagi delavnosti Vaši slaviti!"

V Ljubljani 15. dec. 1854.

Gospodarske skušnje.

(*Vnovič poterjena skušnja, da iz bolnega krompirja izraste zdrav*). Kar smo na Krajnskem in Štajarskem že pred več leti skusili, so skusili letos tudi na Koroškem: v občnem zboru koroške kmet. družbe 24. okt. t. l. je gosp. predsednik podal presv. nadvojvodu Joanu, ki so bili pričujoči pri tem zboru, popolnoma zdrav krompir, ki so ga iz bolnega semena pridelali v Margereku. — Ta skušnja je tedaj nov djansk dokaz, da vzrok krompirjeve bolezni ni v semenu, ampak v posebnih razmerah vremena. (Woch. st. LWG.)

(*Pšenično seme namakati v bakrenem ali v kotlovinskem vitrijolu (Kupfervitriol) je nevarno*). Dobro znano je našim kmetovavcem, da pšenico snetja obvarovati res ni boljše namake, kakor imenovana vitrijolna. Pa po mnozih skušnjah je na Nemškem spričano bilo, da bakreni vitrijol ne razjé le snetjave zalege od zunaj na zernji, temuč se vrine tudi v seme in gré od tod v novo kal in v klasje in po novem zernji v moko in kruh, ki se iz te moke speče. Bakreni vitriol pa je hud strup, in čeravno se s kruhom po malem vživa, napravlja vendar kakor tihotapec hude trebušne bolezni, ki se počasi razširjajo dalje, da človek hirati začne in zdravnik celó prave bolezni zvediti ne more. — Ker vse druge namake nimajo posebne močí odpraviti snetjavosti, bakreni vitrijol pa je zdravju škodljiv, ostane edina pomoč: preminjati seme. Vémo pa, da je to lože rečeno kakor storjeno, ker so letine nektere take, da se v vsi okolici teško popolnoma zdravo seme dobí.

(*Zdaj je čas z apnico beliti sadne drevesa!*) Kar je koža človeku ali živali je skorja drevju; kolikor lepšo kožo ima drevje, toliko zdraviše je in potem tudi rodovitniše. Kakor pa si čedi človek kožo z umivanjem in kopanjem, in se čedi živini s štriglanjem, tako je treba tudi drevju jo čediti, da se mah odpravi, mertva skorja odluši in razpoke osnažijo, v kteri radi prebivajo červi in mnogi merčesi. Zato sterzejo pridni gospodarji sadno drevje konec jeseni in v začetku spomladi, da tako drevje pripravljajo k veči rodovitnosti; zato jih belijo pred zimo po celem deblu in debelejših vejah, ker apno ima razjedljivo moč v sebi, ktera pokonča mah in vso drugo nesnago, živo in mertvo, da spomladi, kadar deževati začnè, se z apnom vred spere z drevés. Kakor se zid beli, se belijo tudi drevesa. Lepo znamenje umnega gospodarja je, če se na pozno jesen vidijo drevesa njegove pobeljene. Tudi zajec nima veselja glodati pobeljene skorje, ki ga peče po gobcu.

Zdravitelske stvarí.

(*Za merzlico ali groznico kaj*). Da ima marsiktera žival zdravilno moč v sebi, nam pričajo španjske muhe, stanoge, hrošči ali majski kebri itd., ktere zdravniki v nekterih boleznih rabijo že od nekdaj. Od stanog (stnog ali prašičič, Kellerwürmer, millepedes), kterih lastoviti zoperno-lugasti in ojstri sok zapopada razun mnozih mastnih stvarí mnogo solí, kakor klorkalium in klorkalcium, smo ravno brali v pruskem zdravitelskem časniku, da jih rabi ljudstvo na Pruskem (Prajzovskem) zoper merzlico z velikim pridom. Dr. Heer sam pripoveduje, da je vidil merzlico, ki se je pri nekem mladenču vkljub vsih zdravil terdovratno ponavljala, ozdraviti s stanogami, ktere se takole rabijo: „9, 10 ali 11 stanog se verže v flaško z 8 loti dobrega vina, ki naj potem stojí skoz več dní na solncu. Berž ko bolnik čuti, da ga bo začela merzlica tresti, naj popije eno polno žlico odlitega čistega vina; potem pa, ko je prestal tisti dan merzlico, naj popije še eno žlico — in s tem — pravijo — je merzlica odpravljena. — Pomoč je lahka, dober kup, in ker nikakor škodovati ne more, je toliko bolj vredna priporočila, ker so merzlice res včasih silno terdovratne.

(*Zoper govejo kugo*) so na Ogerskem v šempronski županíi poskusili isopatično zdravilo: 3 dele žolča, ki se vzame iz žolčnega mehurja kakega goveda, ki je poginilo za govejo kugo, so zmešali z 99 deli vinskega cveta (Weingeist) v tinkturo; od 5. stanjšíce te tinkture so po 5 kapljic dva-, tri- ali štirikrat na dan bolni živini dajali. Pravijo (ali je res ali ne? bi glave ne stavili), da že v pervih 24 urah odleže živini, če se je zdravilo to o 1. stopnji (stadium) bolezni dalo.

Potovanje po okrajnah nebá.

(Dalje.)

„Kako je pa bilo mogoče, da so zvezdogledi že pred to znajdbo toliko od nebeških prikazin vedili? Al jih Tiho Brahe ni tako natanko prerajtati znal?“

Poprej so dogodbe na nebu na dve viži prerajtovali. Perva se je ravnala po skušnjah, ki so jih njih očaki ali pa sami že doživeli, in po znanih dogodbah, ki so se primerjale v gotovih časih. Po tem so prerokovali, da se bo to ali uno tudi vprihodnje po navadi godilo. Temu prerokovanju ni treba znanstva naravnih postav, pa tudi ni tako važno, ker nemore od zvezd ali svetov na novo najdenih celó nič gotovega prerokovati. Druga pot je bila po znanstvu naravnih postav, po kterih zamoremo dogodbe prerokovati, če prav od pretečenih časov nobene skušnje nimamo. Ko bi bil Piacci vprašal Tiho Brahe-ta: „kje je moja zgubljena zvezda“? mu bi bil mogel odgovoriti: je bom iskal z daljnogledom sem ter tje po širokem nebu; morebiti jo dobim; vém pa prav nič ne za-njo, ker še dozdaj nje pot ni po skušnjah popisana. Tudi s Halejevim kometom se bi bila taka godila; če je ravno od hoda njenega nekaj znanega, bi vendar ne bilo mogoče vsega prerajtati, ko bi omenjenih postav ne imeli, ki sta jih Newton in Kepler na Kopernikovo spoznanje sozidala.

„V čem vendar obstojé Newtonove postave?“

Vsega vam nemorem tù razjasniti. Le naj potrebnejši rečí bom skušal dopovedati, ki jih vsak lahko razume. Newtonove postave obsežejo dokaze in skušnje, da se nebeški svetovi po ravno tistih naravnih postavah gibljejo kakor trupla na zemlji. Že pred Newtonom je bilo znano, da se nobena stvar tukaj na zemlji ne more sama po sebi ustaviti, če si jo k teku ali gibanju pripravil, in da se nobena sama po sebi zmeziti in nikamur gibati ne more, če nima življenja v sebi.

„Kako nek more to biti, ker nas vsakdanje skušnje učé, da se krogla, ki jo po tleh zatekljaš, sama po sebi ustavi ter mírna obleží?“

To se nam le zdí, da se sama po sebi ustavi; v resnici jo pa ustavijo stvarí medpotoma, ki jo zavirajo in čedalje bolj miré, dokler ji sčasoma vse močí ne vzamejo, da še daljnih zavírov zmagovati ne more. Skušnje nas učé, da zalikana krogla toliko dalje derčí, kolikor glajši je pot. Če je pot polikana, bo krogla veliko dalje letela kakor po kamniti in roglati poti. Iz tega se dá skleniti, da nobena giblijoča stvar ne more zmeniti sama po sebi ne svoje hitrosti ne svoje poti.

„Kako je pa, da krogla ali kamen, ki ga na pošev v zrak zaženemo, okroglo-zavito pot stori?“

Res je, da kamen ne pade navpično, ampak navkrog, če ga na pošev veržemo. Vzrok tega pa so zopet zavere, ki ga vedno na zemljo vlečejo, pa ga le sčasoma omamljajo in na tla spravijo. Perva stanovitna zavéra je peza (teža), če tako zovemo vedno moč naše zemlje, ki vse stvarí na se vleče, da vsaka tako globoko pade, dokler podlage ne najde; druga zavera je zrak, kakor vsak vé, da se mu veter dela, kadar letí. — Trupla, ki same po sebi ne morejo svojega stanú premeniti, se ustaviti ali zmeziti, imenujemo „lene“, njih lastnost pa „lenobo“. (Dalje sledí.)

Starozgodovinski pomenki.

O imenih rek Save, Sore, Drave, Mure, Anasa.

Razložil Davorin Terstenjak.

(Konec.)

Da Norikum in Panonia je zibelka Slavenov, to poterjujejo povesti severnih bratov. Polaci išejo domovino Kraka na Koroškem, Čehi svojega Čeha, na Horvaškem, in stari Nestor pravi očitno: v Noriku je domovina pervih Slovencov. Te povesti so se ohranile do dnešnjega dné v spominu naroda. Pojte v Krapino in prosti Horvat Vam bo pokazal na razvaline gradov, v kterih so bivali Čeh, Leh in Meh. — Kdaj pa so se Slovenci iz Norika in Panonije v zatatranske krajine izselili, se bo dalo dobro zvediti. Ostroumni poljski zgodovinar Lelevel je ravno na svetlo dal prevažno delo za staro dogodivščino „Poloka pred prihodom Slovencov“. Nismo sicer še tako srečni bili dela tega v roke dobiti, al že iz naslova vidimo, da na Visli ni perva domovina Slavenov.

Vsaki narod zna povedati: odkod so njegovi stariši prišli, in le mi Slovenci bi ne bili nikakošne povesti od svojega izvira ohranili. Več kakor jezero starih in mladih Slovencev sem že vprašal, ali vejo kakošno povest, ktera bi razodevala našo pervo domovino, — pa ne ene nisem mogel zvediti. Eno edino prislovico sem čul, ktera utegne kakošen zgodovinsk pomen imeti. Pravijo med Ščavnico in Pesnico, kadar se kdo oskuti, da mu ni več sluha in duha: „je šel v Indio po purane“ (kavrače, gallus indicus, primeri: Purem puter, to je, Perun dečko, der Brahmaknabe, ime indiške reke), kjer so bili njegov oča doma“.

Drugega slovenskega roda mi ne poznamo, kteri bi bil prišel med 4. in 6. stoletjem iz severa, kakor Horvate in Serblje. Ali vsi ti Slovani so obsedli opustušeno Panonijo, Dacijo, Moesijo itd. Še imena vojvodov horvatskih znamo, kteri so Horvate iz tatranskih stran pripeljali, — in Slovenci po Štajerskem, Kranjskem in Koroškem bi ne bili ohranili imen svojih vojvodov, kteri so nas iz severa pripeljali?

Že v 9. stoletji najdemo, kakor frizinžki spominki pismeno pričujejo, popolnoma omikani jezik slovenski, kteri se bistveno razločuje od vsih drugih narečij slovanskih. Ni podoben ne staročeskemu ne staropoljskemu, ne staroruskemu, ampak ima poseben značaj. V tem jeziku se je že moglo več kakor 200 let pisati, ker že gotove izraze za abstraktne pomene v njem nahajamo. Da mi Slovenci nismo iz severa prišli, pričuje tudi ta okolščina, da smo čisteji značaj ohranili gledé jezika. Slovenski jezik ima več neorganiških indiških besed *), kakor severno-slavenske narečja. Dozdeva se nam, da so že stari pisatelji Vinde in Slavene razločevali, ker radi rabljajo izraze „Vinidi et Sclavi“ v poznamljanje slednih kot novih prišelcev.

Da je Slovenec pervotni stanovnik v Panonii in Noriku bil, opominja še beseda Vlah, s ktero Slovenci imenujejo Kelta Galla. Besedo to je cerkvenoslovenski jezik, kterega domačija je v Panonii, ohranil v pomenu peregrinus. Naj že je, da so to besedo iz severa med 4. in 6. stoletjem prišli Slovenci iz tatranskih straní, kjer so se v njih sosesčini Vlahi naselili, seboj prinesli, ali pa jo pri zaostalih panonskih prebivavcih slovenskih našli, zmiraj pričuje ta beseda, da perva domovina Keltov ni takraj Alp in Rajna bila.

Tudi nobeden klasikar tega ne terdi, marveč vsaki Kelte prek Alp in Rajna pozneje priti daje. Ker pa je kritiško zgodovinoslovje izsledilo, da izseljevanje Keltov ni se pred leti 388—382 pred Krist. rojstvom godilo, in ker djanske dokaze imamo, da so že pred tem časom tukej ljudi stanovali, zato vprašamo: kdo so bili ti ljudi, kteri so Jasonu prek Krasa barko zanesli v jadransko morje. Mi sicer Jasonove basni ne verjamemo, ali toliko je resnice v nji, kakor tudi učeni naš rojak prof. dr. Čižman terdi, da ta basen pričuje za zgodno tergovsko občenje prebivavcev Ponta Euxina s stanovniki kraj Donave, Save in jadranskega morja.

Če vse te okolščine premislimo in djanske dokaze, ktere v rokah imamo, pretresujemo, ne moremo drugači, kakor si Vodnikovo zapeti:

Od nekdaj stanuje
Že tukaj moj rod;
Če vé kdo za druj'ga:
Naj reče odkod!

*) Takošnih besed bi znali celo kopico navesti; tukaj samo dvojih lastnih imen omenjamo; pervo je ime reke Kokra, ki pomeni idoča, gibajoča, torej toliko ko štajerska Laznica, od glagola kak, kank, iti, gibati se; zato kača, ktera se tudi v indiškem jeziku tako veli, lat. serpens, od serpo, kriechen; enoglaseči se glagol tudi v indiškem jeziku nahaja in ravno to pomeni, kar latinski serpo. Drugo lastno ime je Čadram blizo Konjic na Štajerskem, od sanskritskega glagola čad ali čand, svetiti se, sijati. Čadram torej pomenja to, kar Sivnice, Svitjina, Svetlince Luče, Sobota itd. Tukaj spet vidimo večkrat omenjeno čudapolno anologijo v indoeuropejskih jezicih gledé pomenov. Čand pomeni tudi lasast, kosast (indiški keshavi) čadrast — čodrast, kodrast biti, lockig seyn, Locken haben. Starim narodom so čodri, kodri, kose (die Locken) služile za znamenje solnčnih žarov, zato nahajamo juba, die Locke, Mähne, in jubar, der Glanz v latinskem, — φοιβη, die Locke, φοιβος, Phoebus, das Licht, Sonnengott v gerškem, — gran, die Locke, in gran, die Sonne v celtiškem jeziku. Evo analogijo! Pis.

Kratkočasnica.

— V Gradcu so se skor vsak večer trije mnozim našim bravcem dobroznani gospodje L. M. K. v neki gostivnici shajali. V posebni izbi se prijazno pomenkvajo od resnobnih in važnih rečí, pa tudi ktero za smeh povejo, kozarček žlahnega vinca poserklajo in včasih tudi zakvartajo. Bil je v tem mestu tudi neki krojač (žnidarček), čigar edino veselje je bilo, svojo kozico zapustivši, v tovaršijo teh gospodov se siliti. Radi bi se ga bili znebili, pa kako — brez zamere? — Med igro, h kteri se vé da ga niso hotli povabiti, ga dolg čas premaga, da terdo zaspí. Gospodje enkrat luči pogasnejo in velijo natakarju, naj možička zbudí. Ta ga podrega rekoč: No, mojster! bote le koj spali? Krojač, prebudivši se, shlopoče, riblje in riblje očí, ter se čudi, da je vse temno, gospodje pa vendar le neprenehoma kvartajo, da je kaj — „adut“, „trumpf“, „gestochen“, „daj kvarte!“ Mojster, vi ste gotovo oslepili — pobara eden gospodov — da ničesar ne vidite? — „Za božjo voljo! saj res — vse tamno mi je pred očmí — zdihne mojster — moje očí so že tako slabe bile. „Natakar! peljite me domu, lepo prosim“. — Ko ga na ulice spravi, vidi

jih lepo razsvetljene. Zdaj še le spozna, da je unim gospodom bil tern v peti, in da so ga s to šalo odpraviti hotli. Ni ga bilo več med nje. Cvetko.

Novičar iz austrijanskih krajev.

Iz Horvaškega naznanja slavnoznani gosp. Fr. Trummer, ki je letošnjo jesen prehodil vinograde horvaške in slavonske, da vinska letina je veliko bolja bila kakor na Štajarskem, in vendar tožijo vinorejci ondašnji, da so ga komaj polovico od druzih let pridelali. Pridelk je večidel dober, zato so že o tergatvi za vedro 8, 10 in celó 12 fl. ponujali. Od tertje bolezni ni bilo ne duha ne sluha, tudi smoda in pikca ne.

Iz Celja 12. dec. Kar bi si nikdo nikoli ne bil domišljeval: da bodo kadaj v Celji hiše za daljne čezmorske dežele napravljali — zdaj se to tukaj izpeljuje. Naročili so namreč Angleži tudi sem, da naj se lesene hiše ali kolibe napravijo, ktere se bodo berž ko berž angleški armadi v Krim poslale. Prevzel je tukajšni verli tesarski mojster Štepišnek naročbo na 80 kolíb, ktere ima do konca t. m. dogotoviti. Vsaka koliba mora biti 4 sežnje dolga, 3 široka, domerno visoka in prostorna za 20 mož. Se vé da mora biti tako narejena da se razstavlja. Veljala bo vsaka koliba 300 fl. Omenjeni mojster z brojnimi tesarji dela zdaj noč in dan, ob delavnikih, pa tudi — po dovoljenju cerkovne oblasti — o nedeljah in praznikih cló. Od vsih strani navozili so, in dopeljujejo vedno še vozniki mnogo potrebnih díl, lat, tramóv in druge lesovine in mnogoverstne železnine. Veliko tesarišče mergolí pridnih rók, in gibljejo se marljivi tesarji, delavci in pomagavci, kakor da bi imeli v malo dneh veliko novo vas postaviti. Zanimivo je to delavnost gledati, posebno ponoči, ko številne baklje okoli plamtijo, ter obširno tesarišče razsvetlujejo. Popotniki po železnici, ki od severne strani (od Dunaja ali Gradca) ponoči v naše mesto prihajajo, čudijo se jako ti nenavadni svečavi. J. Š.

Iz Ljubljane. 15. t. m. Danes ob enajstih je peljal deželni gospod poglavar grof Chorinski veliko družbo gospodov vsih stanov k presvitlemu našemu g. knezu in škofu, in je v imenu krajnske dežele s serčnim nagovorom Jim poklonil v krasnem zavitku slavilno pismo, kterega zapopadek smo na pervi strani tega lista naznanili — v spominek živega veselja, s kterim obhaja krajnska dežela ta dan, na kterem pred 50 leti so milostljivi gospod knez bili za mašnika posvečeni. Ginjenega serca so blagi knez prejeli ta spominek ljubezni, in z ganljivo besedo odgovorili, kako serčno Jih veselí. Ker je gosp. deželni poglavar omenil, da tudi Njih veličastvo presv. cesar niso pozabili tega dneva in ga poslavili z velikim križem reda Leopoldovega, kar jim je bilo včeraj iz Dunaja po telegrafu naznanjeno, so odgovorili milostljivi knez, da za tako veliko čast — že drugo v tem letu — Jim ni mogoče Svoje zahvale z besedo izgovoriti, ki jo le v vsakdanji molitvi za milo ohranjenje Njih Veličastva in vse rodovine Njegove razodevati zamorejo. — Potem je mestni župan gosp. dr. Burger Jim izročil krasen kelih, ki so ga ljubljanski mestnjani v veseli spomin tega dneva poklonili. Tudi ta spominek so blagi knez serčno sprejeli, kakor tudi slavilno pismo, ki jim ga je gosp. baron Codelli v imenu zgodovinskega družtva poklonil. Poslednjič Jim je še gosp. Blaznik podal izgotovljeni pervi iztis perve pole slovenskega slovnika, kterega so milostljivi knez na dan poklicali in si tako hvaležne serca naklonili ne le krajnske dežele, temuč vsih dežel, v kterih se govorí slovenski jezik. — S posebnim veseljem smo slišali, da tudi presv. knez in škof lavantinski gg. Slomšek pridejo danes popoldne v Ljubljano poslavit našega kneza, in ker, če bojo le mogli, pridejo nek tudi presv. škof teržaški gg. Legat, bo prihodnjo nedeljo, ko bojo knez očitno v stolni cerkvi sv. mašo peli, slovesnost cerkvena tako velika, kakoršna se redko kterikrat primeri, in bo toliko bolj nenavadna, ker bojo pri ti priliki presv. knez kerstili in birmali ljubljanskega zamurčka, kteremu bota gosp. Terpinc in gosp. Baumgartner botra.

Novičar iz mnogih krajev.

Za razstavo obertnijskega blaga in kmetijskih pridelkov v Parizu se je, kar se je dosihmal zvedilo, pri kupčijski zbornici v Berni oglasilo 616 obertnikov in fabrikantov, v Salcburgu 636, v Celovcu 642, v Gorici 651, v Vidmu 652, v Padovi 660, v Vicenci 663, v Benedkah 687, v Reki 702, v Požunu 712. — Pri zadnji štetvi so v Beču (Dunaji) našteli 9430 hiš z 440.000 prebivavci, ki živijo v 99.000 družinah. — Na Erdeljskem (Siebenbürgen), kjer je v cesarskih magazinih še dokaj turšice, jo bojo zamenili za ovès; vagan turšice se bo dal za poldrugi vagan ovsa. — Knez Menšikov naznanja, da do 4. t. m. se pred Sevastopoljem še ni nič posebnega zgodilo; rusovska armada je iz terdnjave napadala nekterikrat zaveznike, pa ni nič opravila. Iz Odese se sliši, pa tudi vradni časnik v Parizu to poterjuje, da silni dež, ki je še le 2. t. m. jenjal, je zamočil zlo pota in z vodo napolnil grabne, ki so jih Francozi in Angleži skopali za obsedo. Iz Odese se piše, da bo Menšikov napadel armado zaveznikov, kakor hitro bojo tla do dobrega zamerznile. Iz Balaklave se piše „Soldfr.“, da topovje, ki so ga imeli pred Sevastopoljem, vozijo Angleži v Balaklavo nazaj, kjer so silo močne okope naredili, in da vse na to kaže, da si bo zedinjena armada Odeso izvolila za zimsko prebivališče. — Za božične praznike spravljajo Angleži v Londonu cele kupe klobas, suhega mesa, slanine, silo veliko piščet, ola in mnoge druge jetvine skupej, ki jo bojo s tobakom, rokovicami in nogovicami vred poslali svojim rojakom v Krim. — Novejše novíce preklicujejo govorico, da je vojv. Cambridge znorel, ter pravijo, da je popolnoma zdrav. — Vsi polni so še časniki o tem, kako se glasí zaveza austrijanske vlade z angleško in francosko; vsaki misli, da jo bolj natanko vé, čeravno je gotovo, da je še nihče prav ne vé. V deržavnem zboru 12. t. m. je angleška kraljica rekla, da jo veselí ta zaveza, in da pričakuje, da bo zbor dovolil vladi vso pripomoč, ktere potrebuje, da bo peljala vojsko z naj večjo močjo. Ta govor je prestrašil dnarničarje, da je cena srebra spet poskočila. Minister Rusel pa je na neko vprašanje odgovoril: austrijanska vlada ní obljubila v ti zavezi, da bo konec tega leta se že vdeležila vojske; le če se rusovska vlada bo branila na podlagi 4 terjatev mir skleniti, bo stopila Austrija v kolo vojske; dotistihmal pa se še ni v vojsko zavezala. — Turki vendar le marširajo čez reko Seret proti Besarabii. — Francoski vradni časnik je unidan naznanil: da ni res, da bo francoska armada že zapustila papeževe dežele (Rim in Civitavecchio), in je pristavil, da se to ne bo pred zgodilo, dokler ne bote francoska in rimska vlada prepričane, da se ni več bati prekucij. — Na Francoskem je po kmetih v nekterih krajih tako pomanjkanje, da ljudjé res lakote merjó.

Uganjka poslednje zastavice.

Mežnarjeva žena je bila sestra županova: tedaj so bili le četiri po imenu, po osebi pa trije; po tem takem je ostala ena četert zeca.

Današnjemu listu je pridjana 23. pôla „občne zgodovine“.

Odgovorni vrednik: *Dr. Janez Bleiweis.* — Natiskar in založnik: *Jožef Blaznik.*